

"VIERAAN LIPUN ALLA"

Hyväksi koetun asian puolesta on usein sodittu myös muun kuin oman maan lippujen alla. Toki motiiveja on muitakin kuin "hyvä asia": raha, pako oikeuden edestä, seikkailun halu jne., mutta nyt esiteltujen kirjojen sotilaat ovat ilmeisesti - yhtä poikkeusta lukuun ottamatta - lähteneet matkaan nimenomaan "hyvän asian" takia.

Talvisodan ulkomaalaisista vapaaehtoisista tunnetaan parhaiten ruotsalaiset, jotka lukumääräisestikin suurimpana ryhmänä olivat tärkeässä roolissa Pohjois-Suomen puolustuksessa. Tästä aiheesta on äskettäin ilmestynyt Nicolas ja Klaus-Jürgen von Schmidt-Laussitzin kirja *För Finlands frihet. Svenska Frivilligkåren 1939 - 1940*. Kirja antaa aiheestaan hyvän kokonaiskuvan ja täydentää muita, lähinnä muistelmatyypisiä kertomuksia.

Myös Tanskasta tuli Suomeen vapaaehtoisia. Tästä varsin vähän tunnetusta aiheesta on Jan Ahtola Nielsen kirjoittanut tutkimuksen *I orkanens øje. Det danske Finlands-korps 1939-40*. Tutkimus on alun perin akateeminen oppinäyte.

Tunnetuin tanskalaisista vapaaehtoisista on Christian von Schalburg. Hän oli tsaarin Venäjällä syntynyt ammattiupseeri, joka 1930-luvulla liittyi Tanskan kansallissosialisteihin. Kun sota Saksan ja Neuvostoliiton välillä alkoi, ryhdyttiin monissa Länsi-Euroopan maissa muodostamaan vapaaehtoislegioonia taistelemaan Saksan rinnalla. Schalburg ilmoittautui Frikorps Danmarkiin, jonka komentajaksi hän myöhemmin nousi. Tanskalainen Mikkel Kirkebaek on laatinut Schalburgista laadukkaan elämäkerran, *Schalburg - en patriotisk landsforraeder* (Schalburg - isänmaallinen maanpetturi). Kirja antaa kohdehenkilöstään monipuolisen ja tasapuolisen kuvan.

Saksan itärintamalla taisteli myös Francon Espanjan lähettämänä ns. Sininen divisioona. Espanja oli toisessa maailmansodassa puolueeton ja divisioona jouduttiinkin vetämään pois länsivaltojen painostuksesta. Espanjalaisdivisioonan huollosta (!) on ilmestynyt kirja, joka mielenkiintoisesta aiheestaan huolimatta jäi pettymykseksi. *The Military Intervention Corps of the Spanish Blue Division in the German Wehrmacht 1941 - 1944* on käännetty espanjasta englanniksi, mutta valitettavasti kääntäjä ei ole tuntenut sotilasterminologiaa ja näin tekstiä on paikoin hyvin vaikeaa seurata. Jälleen siis yksi esimerkki siitä, että kustantajat eivät panosta riittävästi kirjojensa toimittamiseen.

Ja sitten se poikkeus: *Legioonan sotilas. Suomalaisen muukalaislegioonalaisen muistelmat Algerian sodasta 1954 - 1959*. Kirja on edesmenneen Jaakko Sarlin-Lappeteläisen kertomus omista kokemuksistaan muukalaislegioonan rivisotilaana. Hänen suhteensa legioonaan oli ristiriitainen. Toisaalta hän ihanoi sitä, toisaalta varoitteli ketään sinne lähtemästä ja todisteli miten pahat arvet sotiminen oli häneen jättänyt.

*****

Nicolas von Schmidt-Laussitz & Klaus-Jürgen von Schmidt-Laussitz, *För Finlands frihet. Svenska Frivilligkåren 1939 - 1940*. www.svenskafrivilliga.com, s.l. 2008. 186 sivua, runsas kuvitus.

Jan Ahtola Nielsen, *I orkanens øje. Det danske Finlands-korps 1939-40*. Gyldendal, København 2006. 222 sivua, kuvitettu.

Mikkel Kirkebaek, *Schalburg - en patriotisk landsforraeder*. Gyldendal, København 2008. 511 sivua, kuvitettu.

Jesus Dolado Esteban et al., *The Military Intervention Corps of the Spanish Blue Division in the German Wehrmacht 1941 - 1944. Organization, Uniforms, Insignia, Documents*. Schiffer Publishing, Atglen PA 2008.

Jaakko Sarlin-Lappeteläinen & Heli Santavuori, *Legioonan sotilas. Suomalaisen muukalaislegioonalaisen muistelmat Algerian sodasta 1954 - 1959*. Readme.fi, Helsinki 2007. 319 sivua, muutama valokuva.